

(2½ Hours)

Total Marks - 75

NB: All Questions are compulsory.

Q. 1. Rewrite the following passage keeping the format of Inverted Pyramid in mind. Correct punctuation, spelling, Grammatical and factual errors. Give suitable Headlines and suggest a visual one for broadsheet and one for Tabloid. **15 marks**

People from all over the city expressed their concerns and prayers for the quick recovery of the affected patients at the hospital, which was held at Samaj Mandir Hall, which is located across from the MIG club in Bandra. At a late Sunday evening, a seemingly happy supper at a reception party in Bandra (East) took a worrying turn when 23 guests started exhibiting symptoms of food poisoning, including nausea and vomiting. This prompted their immediate transportation to the closest civic hospital. Eight to ten more people were treated as outpatients by the hospital's medical staff. There were concerns about the bride and groom's safety, therefore the Kherwadi police station opened a case. Some of the children were between the ages of eight months and one year. According to the hospital's medical superintendent, three children and eight mothers were still in the hospital as of Monday morning. Everyone is steady. That's when we're in the discharge process she stated. The police station in Kherwadi has a case lodged. It's unknown if the husband and bride were also impacted. The venue for the event was Samaj Mandir Hall, which is located in Bandra across from MIG club. According to the hospital, eight or ten patients received OPD care and will be discharged. Late at night, relatives of those impacted congregated at the hospital to hear updates.

Q.2. A. What are the factors involved in finding the right story angle? **7 marks**

Q.2. B. Write a review on recently watched movie based on issues of LGBT Group **8 marks**

OR

Q.2. C. What is the scope and importance of Visual Writing? **7 marks**

Q.2. D. What is a netcast and how does it work. **8 marks**

Q.3 A. Prepare an interview in the question answer format with any one of the following. **15 marks**

- a) Nitin Gadkari
- b) Shreya Ghoshal
- c) Anna Hajare
- d) Sudha Murthy

OR

Q.3. B. What are the basic principles of layout? **7 marks**

Q.3. C. In your opinion which type of Columns are famous amongst readers? Justify. **8 marks**

Q.4. Read the following leads and with the help of a diagram indicate the placement of any 5 on the front page of a National broadsheet newspaper. Give justification for your placement.

15 marks

1. Environment: Delhi's air quality worsened again overnight on Monday after a slight improvement a day ago, slipping into the "very poor" category. At 8 AM on Monday, the Air Quality Index (AQI) stood at 338, declining from 290 at 7 AM on Sunday, according to the Central Pollution Control Board (CPCB). Air quality saw a marginal improvement on Sunday because of favourable wind direction and speed.

2. Politics: Home Minister Amit Shah is scheduled to release the BJP's manifesto for upcoming Telangana assembly polls during his visit to the state on Saturday. After launching the manifesto, Shah will address poll rallies in Gadwal, Nalgonda and Warangal.

3. International: Researchers at the University of Cambridge have developed a floating, solar-powered device that can turn contaminated water or seawater into clean hydrogen fuel and purified water, anywhere in the world. The device could be useful in resource-limited or off-grid environments, as it works with any open water source and does not require any outside power.

4. Sports: Kerala, known for its love for the beautiful game, has upped the ante this time around when giant cutouts of Brazil superstar Neymar, Portuguese talisman Cristiano Ronaldo and Argentina's magician Lionel Messi popped up on a local river ahead of the tournament.

5. Lifestyle: Chhath Puja is a Hindu festival dedicated to the worship of the sun god, Surya, and Chhathi Maiya, believed to be his consort. Celebrated mainly in the Indian states of Bihar, Jharkhand, Uttar Pradesh, and the Terai region of Nepal, the significance of Chhath Puja lies in expressing gratitude to the sun for sustaining life on Earth.

6. Crime: New Delhi: The Delhi Police has arrested a "most wanted criminal" from Jabalpur in Madhya Pradesh, five years after he was on the run during his parole period, officials said on Sunday.

7. Health : A health appraisal, or health risk assessment, is a tool that allows health providers to gather information about an individual's physical health and lifestyle. It also helps doctors assess health risks, promote healthy lifestyle choices through intervention and education and provide personalized feedback, according to the Centers for Disease Control and Prevention.

Q. 5 Write short note on **any three**:

15 marks

1. Style Book
2. Obituaries
3. Review on any popular app used by youth
4. Difference between writing for print and real time writing
5. Agony Aunt

मराठी रुपांतर

२½ तास

माक्स - ७५

सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

प्र. 1. इन्व्हर्टेड पिरेमिडचे स्वरूप लक्षात ठेवून खालील उतारा पुन्हा लिहा. योग्य विरामचिन्हे, शब्दलेखन, व्याकरण आणि तथ्यात्मक चुका. योग्य मथळे द्या आणि ब्रॉडशीटसाठी व्हिज्युअल आणि टॅब्लॉइडसाठी एक सुचवा. 15 गुण

वांद्रे येथील एमआयजी क्लबच्या पलीकडे असलेल्या समाज मंदिर हॉलमध्ये झालेल्या या हॉस्पिटलमध्ये बाधित रुग्ण लवकर बरे व्हावेत यासाठी शहरभरातील लोकांनी त्यांच्या चिंता आणि प्रार्थना व्यक्त केल्या. रविवारी संध्याकाळी उशिरा, वांद्रे (पूर्व) येथे एका रिसेप्शन पार्टीमध्ये वरवर आनंदी दिसणार्या रात्रीच्या जेवणाने चिंताजनक वळण घेतले जेव्हा 23 पाहुण्यांमध्ये मळमळ आणि उलट्यांसह अन्न विषबाधाची लक्षणे दिसू लागली. यामुळे त्यांना तात्काळ जवळच्या नागरी रुग्णालयात नेण्यात आले. रुग्णालयाच्या वैद्यकीय कर्मचाऱ्यांनी आणखी आठ ते दहा जणांवर बाह्यरुग्ण म्हणून उपचार केले. वधू-वरांच्या सुरक्षेची चिंता होती, त्यामुळे खेरवाडी पोलीस ठाण्यात गुन्हा दाखल करण्यात आला. काही मुले आठ महिने ते एक वर्ष वयोगटातील होती. रुग्णालयाच्या वैद्यकीय अधीक्षकांनी दिलेल्या माहितीनुसार, सोमवारी सकाळपर्यंत तीन मुले आणि आठ माता रुग्णालयातच होत्या. सर्वजण स्थिर आहेत. जेव्हा आम्ही डिस्चार्ज प्रक्रियेत असतो तेव्हा तिने सांगितले. याप्रकरणी खेरवाडी पोलीस ठाण्यात गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. पती आणि वधूवर देखील परिणाम झाला की नाही हे माहित नाही. कार्यक्रमाचे ठिकाण समाज मंदिर हॉल होते, जे MIG क्लबच्या पलीकडे वांद्रे येथे आहे. रुग्णालयाच्या म्हणण्यानुसार आठ ते दहा रुग्णांना ओपीडी सेवा मिळाली असून त्यांना घरी सोडण्यात येणार आहे. रात्री उशिरा, प्रभावित झालेल्यांचे नातेवाईक अपडेट्स ऐकण्यासाठी रुग्णालयात जमले.

Q.2.(A) कथेचा योग्य कोन शोधण्यात कोणते घटक समाविष्ट आहेत? 7 गुण

(B) LGBT गट मुद्द्यांवर आधारित अलीकडे पाहिलेल्या चित्रपटाचे पुनरावलोकन लिहा. 8 गुण

किंवा

(C) व्हिज्युअल रायटिंगची व्याप्ती आणि महत्त्व काय आहे? 7 गुण

(D) नेटकास्ट म्हणजे काय आणि ते कसे कार्य करते. 8 गुण

Q.3 (A) खालीलपैकी कोणत्याही एकासह प्रश्न उत्तर स्वरूपात मुलाखतीची तयारी करा.

15 गुण

अ) नितीन गडकरी

ब) श्रेया घोषाल

क) अण्णा हजारे

ड) सुधा मूर्ती

किंवा

(B) मांडणीची मूलभूत तत्त्वे कोणती?

7 गुण

(C) तुमच्या मते वाचकांमध्ये कोणत्या प्रकारचे स्तंभ प्रसिद्ध आहेत? औचित्य सिद्ध करा.

8 गुण

Q.4. खालील लीड्स वाचा आणि आकृतीच्या सहाय्याने राष्ट्रीय ब्रॉडशीट वृत्तपत्राच्या पहिल्या पानावर कोणत्याही 5 चे स्थान सूचित करा. तुमच्या प्लेसमेंटसाठी औचित्य द्या.

15 गुण

1. पर्यावरण: दिल्लीची हवेची गुणवत्ता एका दिवसापूर्वी किंचित सुधारल्यानंतर सोमवारी रात्रभर पुन्हा खराब झाली आणि "अत्यंत खराब" श्रेणीत घसरली. केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळ (CPCB) नुसार, सोमवारी सकाळी 8 वाजता, हवा गुणवत्ता निर्देशांक (AQI) 338 वर होता, जो रविवारी सकाळी 7 वाजता 290 वरून घसरला. अनुकूल वाऱ्याची दिशा आणि वेग यामुळे रविवारी हवेच्या गुणवत्तेत किरकोळ सुधारणा झाली.

2. राजकारण: गृहमंत्री अमित शहा शनिवारी राज्याच्या दौऱ्यात आगामी तेलंगणा विधानसभा निवडणुकीसाठी भाजपचा जाहीरनामा प्रसिद्ध करणार आहेत. जाहीरनामा प्रसिद्ध केल्यानंतर शाह गडवाल, नलगोंडा आणि वारंगल येथे निवडणूक रॅलींना संबोधित करतील.

3. आंतरराष्ट्रीय: केंब्रिज विद्यापीठातील संशोधकांनी एक तरंगणारे, सौर उर्जेवर चालणारे उपकरण विकसित केले आहे जे दूषित पाणी किंवा समुद्राचे पाणी स्वच्छ हायड्रोजन इंधन आणि शुद्ध पाण्यात बदलू शकते, जगात कुठेही. साधन-मर्यादित किंवा ऑफ-ग्रीड वातावरणात हे उपकरण उपयुक्त ठरू शकते, कारण ते कोणत्याही खुल्या जलस्रोतासह कार्य करते आणि कोणत्याही बाहेरील शक्तीची आवश्यकता नसते.

4. खेळ: सुंदर खेळाच्या प्रेमासाठी ओळखल्या जाणाऱ्या केरळने यावेळी स्पर्धेपूर्वी स्थानिक नदीवर ब्राझीलचा सुपरस्टार नेमार, पोर्तुगीज तावीज, ख्रिस्तियानो रोनाल्डो आणि अर्जेन्टिनाचा जादूगार लिओनेल मेस्सी यांचे विशाल कटआउट्स दाखवले.

5. जीवनशैली: छठ पूजा हा एक हिंदू सण आहे जो सूर्यदेव, सूर्य आणि छठी मैया यांच्या पूजेला समर्पित आहे, ज्याला त्याची पत्नी मानले जाते. भारतातील बिहार, झारखंड, उत्तर प्रदेश आणि नेपाळच्या तराई प्रदेशात प्रामुख्याने साजरी केली जाणारी, छठ पूजेचे महत्त्व पृथ्वीवरील जीवन टिकवून ठेवल्याबद्दल सूर्याप्रती कृतज्ञता व्यक्त करण्यात आहे.

6. गुन्हा: नवी दिल्ली: दिल्ली पोलिसांनी मध्य प्रदेशातील जबलपूर येथून "मोस्ट वॉन्टेड गुन्हेगार" याला त्याच्या पॅरोल कालावधीत फरार झाल्यानंतर पाच वर्षांनी अटक केली आहे, असे अधिकाऱ्यांनी रविवारी सांगितले.

7. आरोग्य : आरोग्य मूल्यांकन, किंवा आरोग्य जोखीम मूल्यांकन, हे एक साधन आहे जे आरोग्य प्रदात्यांना एखाद्या व्यक्तीच्या शारीरिक आरोग्याबद्दल आणि जीवनशैलीबद्दल माहिती गोळा करण्यास अनुमती देते. हे डॉक्टरांना आरोग्य जोखमीचे मूल्यांकन करण्यास, हस्तक्षेप आणि शिक्षणाद्वारे निरोगी जीवनशैली निवडींना प्रोत्साहन देण्यास आणि रोग नियंत्रण आणि प्रतिबंध केंद्रांनुसार वैयक्तिक अभिप्राय प्रदान करण्यात मदत करते.

प्रश्न 5 कोणत्याही तीन टीप लिहा.

15 गुण

1. शैली पुस्तक
2. मृत्युपत्रे
3. तरुणांनी वापरलेल्या लोकप्रिय ॲपचे पुनरावलोकन करा
4. प्रिंट आणि रिअल-टाइम लेखन यातील फरक
5. सल्लाविषयक लेख

TIME: 2 1/2 HRS

MARKS: 75

NB: All Questions are compulsory.

Q1. Write a feature on the challenges faced by senior citizens in their day-to-day life. (15)

Q2. A. Write a feature on the profile of any famous personality. (7)

B. Explore the ethical challenges faced by feature writers when covering sensitive social justice topics. (8)

OR

C. 'Journalist play a vital role in voicing out for Urban Poor' comment on the statement and write a letter to the editor explaining their issues. (7)

D. Share your perspective on how to balance the responsibility of reporting with the potential to evoke change in the society. (8)

Q3. A. How can one differentiate between a news article and a feature article? (7)

B. Human interest stories create interest and curiosity in the readers. Justify the statement with suitable examples. (8)

OR

C. Anecdotes and illustrations add flavour to the feature. Comment. (7)

D. Explain the structure of interview and how it could be carried out to frame a feature story with an example. (8)

Q4. A. A nation's progress is measured through its infrastructure development as one parameter. Write a feature on any one developmental project in India? (15)

Q5. Write short notes on **any THREE:** (15)

- a. Plight of Night Schools in Mumbai
- b. Tourism in Maharashtra.
- c. Condition of Jails in Mumbai.
- d. Ministry of Social Justice & Empowerment
- e. Challenges faced by Person with Disability

वेळ- २.५ तास

एकूण गुण- ७५

सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

प्रश्न १. जेष्ठ नागरिकांना आपल्या दैनंदिन जीवनात भेडसावणाऱ्या समस्या या विषयावर एक वृत्तलेख लिहा. (१५ गुण)

प्रश्न २ अ) कोणत्याही प्रसिद्ध व्यक्तीचे व्यक्तीपरिचय वृत्तलेख लिहा. (७ गुण)

प्रश्न २ ब) सामाजिक न्याय व हक्क याबद्दल वार्ताकन करित असताना वृत्त लेखकांच्या समोरील आव्हाने कोणती? (८ गुण)

किंवा

प्रश्न २ क) शहरी भागातील गरिबांची बाजू मांडण्यासाठी पत्रकार महत्त्वाची भूमिका बजावतात.या विधानावर भाष्य करा आणि त्या समस्या अधोरेखित करणारे संपादकीय पत्र लिहा. (८ गुण)

प्रश्न २ ड) समाज परिवर्तन आणि जबाबदारीयुक्त पत्रकारिता यांच्यामधील समतोल कसा साधता येतो? आपले मत मांडा. (८ गुण)

प्रश्न ३ अ) बातमी आणि वृत्त लेख यातील फरक स्पष्ट करा. (७ गुण)

प्रश्न ३ ब) मानवी स्वारस्य कथा वाचकांमध्ये रुची आणि उत्सुकता कशी निर्माण करतात ? सुयोग्य उदाहरणाच्या आधारे वरील विधान स्पष्ट करा. (८ गुण)

किंवा

प्रश्न ३ क) उपाख्यान (Anecdotes) आणि उदाहरणे (illustrations) लेखात वैशिष्ट्य निर्माण करतात. स्पष्ट करा. (७ गुण)

प्रश्न ३ ड) मुलाखतीची संरचना स्पष्ट करा. वृत्त लेख लिहिण्यासाठी मुलाखतीचे स्वरूप कसे असावे उदाहरणांसह स्पष्ट करा.

प्रश्न ४) कोणत्याही राष्ट्राचा विकास समजून घेण्याचे एक प्रमाण म्हणजे पायाभूत सुविधा. भारतात सुरु असलेल्या कोणत्याही विकास प्रकल्पावर वृत्तलेख लिहा. (१५ गुण)

प्रश्न ५ टीपा लिहा (कोणतेही तीन)

(१५ गुण)

- a. मुंबईतील रात्र शाळांची स्थिती
 - b. महाराष्ट्रातील पर्यटन
 - c. मुंबईतील कारागृहांची स्थिती
 - d. सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग
 - e. अपंग व्यक्तिसंमोरील आव्हाने
-

Duration: 2 ½ hours

Marks: 75

- N.B. 1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

Q1. (a) Review the role of LTTE in Sri Lanka's politics. What factors led to the massive People's Protest in 2022? (15)

OR

Q1. (b) Give an outline of the ongoing Russia - Ukraine War and the role of the media. (15)

Q2. (a) Why was the Macbride Commission created and why is it still significant? (08)

Q2. (b) What is the impact of parachute journalism on global news coverage? (07)

OR

Q2. (c) Analyse the World Press Freedom Index 2023 of Reporters Without Borders. (08)

Q2. (d) What are the main challenges confronting the media in Australia? (07)

Q3. (a) Explain the North South Divide Theory. (08)

Q3. (b) Review the Media in North Korea. (07)

OR

Q3. (c) How can the media be a driver of conflict? Explain this in the context of the Rwanda massacre. (08)

Q3. (d) Explain Five Laws of MIL. (07)

Q4. (a) Profile the media in China and review how the current government has controlled and misused it. (15)

OR

Q4. (b) Discuss the structure of Al Jazeera. What role has it played in reporting international news? (15)

Q.5. Write short notes on the following: (attempt any three) (15)

- a. NWICO
- b. Media in Malaysia
- c. Kisha Kurabus
- d. Radicalization in the cyberspace
- e. North- South Divide Theory

मराठी रूपांतर

वेळ: ½तास

गुण: ७५

प्र.1. (अ) श्रीलंकेच्या राजकारणातील एलटीटीईच्या भूमिकेचे पुनरावलोकन करा. 2022 मध्ये कोणत्या कारणांमुळे मोठ्या प्रमाणावर लोकांनी याबाबत आंदोलने केली? (15)

किंवा

प्र.1. (ब) सध्या सुरू असलेल्या रशिया - युक्रेन युद्ध आणि या संदर्भात माध्यमांच्या भूमिकेची रूपरेषा लिहा. (15)

प्र.2. (अ) मॅकब्राइड कमिशन का बनवण्यात आले आणि ते अजूनही महत्त्वाचे का आहे? (08)

Q2. (ब) पॅराशूट पत्रकारितेचा जागतिक बातम्यांच्या कव्हेरेजवर काय परिणाम होतो? स्पष्ट करा (07)

किंवा

Q2. (क) रिपोर्टर्स विदाऊट बॉर्डर्सच्या जागतिक प्रेस स्वातंत्र्य निर्देशांक २०२३ चे विश्लेषण करा. (08)

Q2. (ड) ऑस्ट्रेलियातील माध्यमांसमोरील मुख्य आव्हाने कोणती आहेत? स्पष्ट करा (07)

Q3. (अ) उत्तर- दक्षिण विभाजन सिद्धांत स्पष्ट करा. (08)

Q3. (ब) उत्तर कोरियातील माध्यमांचे पुनरावलोकन करा. (07)

किंवा

Q3. (क) माध्यमे अराजकता पसरविण्यासाठी वाहक म्हणून काम करतात का? रवांडा नरसंहाराच्या संदर्भात हे स्पष्ट करा. (08)

Q3. (ड) MIL चे पाच कायदे स्पष्ट करा. (07)

Q4. (a) चीनमधील प्रसारमाध्यमांची परिस्थिती विशद करा आणि सध्याच्या सरकारने त्याचा कसा नियंत्रित आणि दुरुपयोग केला आहे याचे पुनरावलोकन करा. (15)

किंवा

Q4. (ब) अल जझीराच्या संरचनेची चर्चा करा. आंतरराष्ट्रीय बातम्या देण्यात या माध्यमाने कोणती भूमिका बजावली आहे? (15)

Q.5. खालील विषयांवर टिपा लिहा: (कोणतेही तीन) (15)

अ. NWICO

ब. मलेशिया मधील माध्यमे

क. किशा कुराबुस

ड. सायबर स्पेसवरील कट्टरता

इ. उत्तर-दक्षिण विभाजन सिद्धांत

Time 2 1/2 hours

Total marks-75

- ❖ All questions are compulsory
- ❖ Figures to the right indicate full marks
- ❖ Give relevant examples wherever necessary.

Q.1. The Panama Papers scandal involved a leak of 11.5 million confidential documents from Panamanian law firm Mossack Fonseca. Explain the role played by ICIJ to which global team of journalists got connected for information and also role played by global media and reporting on Panama papers. (15)

OR

Q.1 Elucidate on Watergate Scandal – a series of interlocking political scandals of the U.S. President's Richard M. Nixon's administration. What investigation was conducted at the Watergate apartment complex what did the investigation reveal? Elaborate on the entire Investigative process. (15)

U.S. President's Richard M. Nixon's administration. What investigation was conducted at the Watergate apartment complex what did the investigation reveal? Elaborate on the entire Investigative process.

Q2.(a) Elaborate on role of an investigative reporter and qualities and essentials possessed for becoming an investigative journalist? Comment. (8)

(b) The Centre for Investigative Journalism (CIJ) is a think-tank, alternative university and an experimental laboratory set up to train a new generation of reporters in the tools of investigative in-depth and long form journalism across all media. Add your views. (7)

OR

Q2.(C) In an investigative journalism follow-ups help us to set stories in context over a longer period of time and to explain cause-and-effect. Justify with the help of an example (8)

Q2.(D) In an investigative journalism an investigative journalist may spend months or years researching and preparing a report. Elucidate the sources that an investigative journalist depend on? Discuss with an example the importance of news sources in making news. (7)

Q3. (A) In an investigative journalism the RTI Act is a valuable tool for journalists to pursue accurate, factual, and reliable information. Elucidate. (8)

Q3. (B) In an investigative journalism whether accurate or inaccurate or 'whether laudatory or critical' the publication of any of the aforesaid personal information without the consent of the person, would be in violation of the right to privacy of the person and liable for damages. Justify your answer. (7)

OR

Q3. (C) In a major boost to freedom of press, a Delhi court has ruled that the publication of a document merely labelled "secret" shall not render the journalist liable under the colonial relic, Official Secrets Act 1923 (OSA). Add your views. Cite an example on Kulbhushan Jadhav. (8)

39433

Page 1 of 4

Q3. (D) What is defamation? In an investigative journalism, can a Defamatory Publication on the Internet constitute a Slander or Libel? When is a journalist accused of the charge . (7)

Q4.(A) In an investigative journalism sometimes we feel the need to use tools against (15) threats we don't actually face, while ignoring risks that are more likely. Does a journalist require a different protective measure in response. Comment.

OR

Q4.(B) In an investigative journalism framing the research questions can be considered the core of any systematic investigation as the research outcomes are tied to asking the right questions. Elucidate. (15)

Q5. Write short note on:- (Any 3) (15)

- (a) CIJ
- (b) Hypothesis
- (c) Gatekeepers
- (d) Traits of an investigative journalist
- (e) Key skills of an investigative journalist

वेळ २ १/२ तास

एकूण गुण-७५

- सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत
- उजवीकडे आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात
- आवश्यक तेथे संबंधित उदाहरणे द्या.

प्र.१ पनामा पेपर्स घोटाळ्यात पनामाची लॉ फर्म मोसॅक फोन्सेकाकडून ११.५ दशलक्ष गोपनीय कागदपत्रे लीक झाली होती. आयसीआयजेने बजावलेली भूमिका स्पष्ट करा ज्याशी पत्रकारांची जागतिक टीम माहितीसाठी जोडली गेली आणि पनामा पेपर्सवर जागतिक प्रसारमाध्यमे आणि भारतीय प्रसारमाध्यमांनी बजावलेली भूमिका स्पष्ट करा. (१५)

किंवा

प्र.१ वॉटरगेट घोटाळ्याचे स्पष्टीकरण - आंतरजातीय राजकीय घोटाळ्यांची मालिका यु.एस. राष्ट्राध्यक्ष रिचर्ड एम. निक्सन यांचे प्रशासन. कोणत्या ठिकाणी तपास करण्यात आला? वॉटरगेट अपार्टमेंट कॉम्प्लेक्स तपासात काय निष्पन्न झाले? संपूर्ण तपास प्रक्रियेची सविस्तर माहिती द्या. (१५)

प्रश्न 2. (अ) शोधपत्रकाराची भूमिका आणि शोध पत्रकार होण्यासाठी असलेले गुण व आवश्यक बाबी विशद करणे? टिप्पणी करा. (८)

प्रश्न (ब) सेंटर फॉर इन्व्हेस्टिगेटिव्ह जर्नालिझम (सीआयजे) हे थिंक टँक, पर्यायी विद्यापीठ आहे आणि

पत्रकारांच्या नव्या पिढीला सर्व माध्यमांमध्ये सखोल आणि दीर्घ स्वरूपाच्या पत्रकारितेचे प्रशिक्षण देण्यासाठी स्थापन केलेली प्रायोगिक प्रयोगशाळा. आपली मते जोडा. (७)

किंवा

प्रश्न 2. (क) शोधपत्रकारितेत पाठपुरावा केल्यास दीर्घ कालावधीत संदर्भातील कथा मांडण्यास आणि कारण-परिणाम समजावून सांगण्यास मदत होते. एका उदाहरणाच्या साहाय्याने न्याय द्या. (८)

प्रश्न 2. (ड) शोधपत्रकारितेत शोधपत्रकार संशोधन करून अहवाल तयार करणे, त्यासाठी काही महिने किंवा वर्षानुवर्षे घालवू शकतो. त्यासाठी शोधपत्रकार कोणत्या स्रोतांवर अवलंबून असतो हे स्पष्ट करा ?बातम्या बनवताना बातम्यांच्या स्रोतांचे महत्त्व उदाहरणासह सांगा. (७)

प्रश्न 3. (अ) शोधपत्रकारितेत माहिती अधिकार कायदा हे पत्रकारांसाठी मौल्यवान साधन आहे, अचूक, तथ्यात्मक आणि विश्वासाहर्ष माहितीचा पाठपुरावा करा. विशद करणे. (८)

प्रश्न 3. (ब) शोधपत्रकारितेत अचूक असो वा अयोग्य असो वा वरीलपैकी कोणतीही वैयक्तिक माहिती व्यक्तीच्या संमतीशिवाय प्रसिद्ध करणे कौतुकास्पद किंवा टीकात्मक ठरेल. हे त्या व्यक्तीच्या गोपनीयतेच्या अधिकाराचे उल्लंघन असेल आणि नुकसानीस जबाबदार असेल. आपल्या उत्तराचे समर्थन करा. (७)

किंवा

प्रश्न 3. (क) वृत्तपत्र स्वातंत्र्याला चालना देताना दिल्ली च्या एका न्यायालयाने निकाल दिला आहे की प्रकाशन केवळ 'गुप्त' असे लेबल लावलेल्या दस्तऐवजामुळे पत्रकाराला वसाहतवादी अवशेष, ऑफिशियल सीक्रेट अॅक्ट १९२३ (ओएसए) अंतर्गत जबाबदार धरले जाणार नाही. आपली मते जोडा.

कुलभूषण जाधव यांचे उदाहरण द्या. (८)

प्रश्न 3. (ड) मानहानी म्हणजे काय? शोधपत्रकारितेत इंटरनेटवर बदनामी किंवा बदनामी मानहानीकारक प्रकाशन होऊ शकते का? पत्रकारावर आरोप कधी होतात? (७)

प्रश्न 4. (अ) शोधपत्रकारितेत कधीकधी आपल्याला विरुद्ध साधने वापरण्याची गरज भासते ज्या धोक्यांची शक्यता जास्त असते त्याकडे दुर्लक्ष करताना आपल्याला प्रत्यक्षात सामोरे जावे लागत नाही. एखाद्या पत्रकाराला प्रतिसादात वेगळ्या संरक्षणात्मक उपायांची आवश्यकता असते का? टिप्पणी करा. (१५)

किंवा

प्रश्न 4. (ब) शोधपत्रकारितेत संशोधनाचे प्रश्न मांडणे हा कोणत्याही पद्धतशीर तपासाचा गाभा मानला जाऊ शकतो कारण संशोधनाचे परिणाम योग्य प्रश्न विचारण्याशी जोडलेले असतात. विशद करणे. (१५)

प्रश्न 5. थोडक्यात लिहा (कोणतेही 3):- (१५)

(अ) सीआयजे

(ब) परिकल्पना

(क) द्वारपाल

(ड) शोध पत्रकाराची वैशिष्ट्ये

(इ) शोध पत्रकाराचे महत्त्वाचे कौशल्य

(2½ Hours)

[Total Marks: 75]

- Note - (1) All questions are compulsory and carry equal marks
(2) Figures to the right indicate marks
(3) Support answers with examples wherever necessary

Q1. Case Study

A. MOJO has changed modern day's journalism – elaborate the statement with the help of any one exclusive news coverage. (15)

OR

B. Now a days it has become difficult to follow ethics while practicing journalism as with the help of mobile phones any one can be a journalist, elaborate with the ethics and principles of journalism. (15)

Q2.

A. Explain the Seven basic steps of mobile news reporting with examples. (7)

B. Trace the 7 basic steps of mobile news reporting with examples. (8)

OR

A. Elaborate as a journalist, which efforts has to be taken for making a news trending on social media. (8)

B. How Google Glass works and explain its feature? (7)

Q3.

A. List different video editing apps, which are useful for a MOJO. (7)

B. Newsrooms have been replaced by mobile journalism. Explain (8)

OR

A. List the important wearables of a MOJO. (8)

B. Explain different mobile development approaches with their weaknesses and strengths. (7)

Q4.

A. Mobile journalism effects on content, presentation and analysis of print as well as electronic media news. Explain (15)

B. State the difference of design between news portal and news application. Also explain how different functions are added to make it more user friendly with an example with any one news portal and one mobile application. (15)

Q5. Write short notes. (Any 3) (15)

1. SEO
 2. Blogging and Micro-blogging
 3. M-Learning
 4. Importance of hashtag.
 5. News gathering
-

मराठी रुपांतर

(२ ½ तास)

[एकूण गुण : ७५]

- टीप :- (१) सर्व प्रश्न सक्तीचे असून समान गुण आहेत
(२) उजवीकडील आकडे गुण दर्शवितात
(३) आवश्यक तेथे उदाहरणांसह उत्तरांचे समर्थन करा

प्रश्न 1. केस स्टडी

अ. मोबाइल पत्रकारितेने आधुनिक काळातील पत्रकारिता बदलली आहे - कोणत्याही एका विशेष बातमीच्या साहाय्याने निवेदन विस्तृत करा. (15)

किंवा

ब. आजकाल पत्रकारितेचा सराव करताना नैतिकतेचे पालन करणे अवघड झाले आहे कारण मोबाइल फोनच्या मदतीने कोणीही पत्रकार होऊ शकतो, पत्रकारितेची नैतिकता आणि तत्त्वे समजावून सांगू शकतो. (15)

प्रश्न 2.

अ. मोबाइल न्यूज रिपोर्टिंगची सात मूलभूत प्रक्रिया उदाहरणांसह समजावून सांगा. (7)

ब. मोबाइल न्यूज रिपोर्टिंगच्या ७ मूलभूत पायऱ्या उदाहरणांसह लिहा (8)

किंवा

अ. एखादी बातमी सोशल मीडियावर ट्रेड होण्यासाठी कोणते प्रयत्न करावे लागतील हे पत्रकार म्हणून स्पष्ट करा. (8)

ब. गुगल ग्लास कसे काम करते? त्याचे वैशिष्ट्य समजावून सांगा? (7)

प्रश्न 3.

अ. मोबाइल पत्रकारितेसाठी उपयुक्त असलेल्या विविध व्हिडिओ एडिटिंग ॲप्सची यादी करा. (7)

ब. न्यूजरूमची जागा मोबाइल पत्रकारितेने घेतली आहे. वर्णन करा. (8)

किंवा

अ. मोबाइल पत्रकारितेच्या महत्त्वाच्या वियरेबल उपकरणांची यादी करा. (8)

ब. मोबाइल विकासाच्या विविध पध्दतींचे गुण-दोष समजावून सांगा. (7)

प्रश्न 4.

अ. मोबाइल पत्रकारितेचा प्रिंट तसेच इलेक्ट्रॉनिक माध्यमांच्या बातम्यांचा आशय, सादरीकरण आणि विश्लेषण यावर होणारा परिणाम समजावून सांगा. (15)

ब. न्यूज पोर्टल आणि न्यूज ॲप्लिकेशन मधील डिझाइनचा फरक सांगा. कोणत्याही एका न्यूज पोर्टल आणि एका मोबाइल ॲप्लिकेशनसह ते अधिक वापरकर्त्यांस अनुकूल बनविण्यासाठी विविध फंक्शन्स कसे जोडले जातात हे देखील उदाहरणासह स्पष्ट करा. (15)

प्रश्न 5. शॉर्ट नोट्स लिहा. (कोणतेही ३) (15)

1. एसईओ
2. ब्लॉगिंग आणि मायक्रो ब्लॉगिंग
3. एम-लर्निंग
4. हॅशटॅगचे महत्त्व.
५. बातम्या गोळा करणे

Time: 2 ½ Hours

Marks: 75

Q. 1 Write a news story in an Inverted Pyramid Format in about 250-300 words along with a suitable headline.

15 Marks

"Ranbir is a great actor, he is in a different league altogether. He is very original. I feel he is a mix of so many actors, it is wrong to compare to other actors, (But) I feel he is a mix of Robert De Niro, Al Pacino and Kamal Haasan. This man (Ranbir) has no limitation," Vanga told PTI. "He doesn't get angry like his character (in the film). He is a very calm person. I remember when I used to write rageful scenes, I would ask him so many times, 'Ranbir, when do you get angry?' He would say, 'I don't get angry, and Sandeep this is the 7th or 9th time you are asking me this'. As an actor, Ranbir Kapoor has no limitations, says filmmaker Sandeep Reddy Vanga, who believes he has presented the star in a never-seen-before avatar in their upcoming film "Animal". The movie revolves around a father and son and their troubled bond, played by Anil Kapoor and Ranbir. It is set against the backdrop of extreme bloodshed in the underworld. The director, best known for Vijay Devarakonda-starrer "Arjun Reddy" and its Hindi remake "Kabir Singh", starring Shahid Kapoor, said it was a pleasure to watch Kapoor transform into the total antithesis of himself in the role of Arjun Singh in "Animal". "Vanga said he was introduced to Kapoor's work through "Rockstar", in which the actor played the role of a musician struggling to find himself, spiritually and artistically. "I saw two shows of 'Rockstar' on the same day. I loved him and I told him about this. I never thought I would get to work with him. As a concept film, this is my second film. I'm glad I got to work with him this early. He had called me saying, 'We should work (together)'. This is after 'Kabir Singh'. "He had actually sent me a text message after 'Arjun Reddy', and I had not seen his message as it came from an unknown number. It was such a mistake. I was so happy when I learnt about it." The movie also stars Bobby Deol and Rashmika Mandanna. Speaking about Bobby Deol, Vanga said Deol was always the first choice for the movie. "He is a great guy. From day one, we had Bobby in mind. I had called him in 2020 or 2021, he was promoting 'Class of 83'. For one of the scenes where he is bare-chested, we shot it in Scotland in minus three degrees. He came, he did the shot," he added. Produced by Kumar and Krishan Kumar's T-Series, Murad Khetani's Cine1 Studios and Pranay Reddy Vanga's Bhadrakali Pictures, "Animal" will release theatrically on December 1 in Hindi, Telugu, Tamil, Kannada, and Malayalam. Vanga is happy with the reception the movie's teaser has received and said he is eager to see how the public will react when "Animal" opens in theatres next month. "I'm so happy that everybody is liking it. I gave more than three years for this film. It all feels good when people like your work. I think the film will be a blockbuster. It's been a while since there has been a story about father and son," he said. I gave more than three years for this film. It all feels good when people like your work. I think the film will be a blockbuster. It's been a while since there has been a story about father and son," he said.

2 A) Define news and explain different types of news stories? (8 marks)

2 B) Explain how accuracy and objectivity often gets compromised in day and age of breaking news. (7 marks)

(OR)

2 C) Sports journalism is losing its space in India : agree or disagree? (8 marks)

2 D) What are threats a reporter needs to be aware of while doing investigative journalism ? (7 marks)

- 3 A) Social media has become a new source of news gathering, explain the pros and cons of the same with examples? (8 marks)
- 3 B) Discuss the coverage of the Israel and Hamas conflict ? (7 marks)
- (OR)**
- 3 C) Broadcast journalism has reduced the importance of Print journalism, agree or disagree? (8 marks)
- 3 D) What are the procedures for writing a news report? (7 marks)

Q.4A) What are the difference between news 'source' and news 'beat'? Give a brief note on beat reporter. (8 marks)

B) News about environment and other social problems should get more importance in news media. What is your opinion? (7 marks)

(OR)

C) An ideal interview is said to be the midway between monologue and dialogue. Discuss how a reporter can successfully negotiate this way while taking a news interview. (8 marks)

D) Journalists are gatekeepers of information'. Do you agree? Does this gatekeeping obstruct free flow of information? (7 marks)

Q.5 Write short notes on (Any Three) (15 marks)

- A. Entertainment Journalism
- B. News Sources
- C. Russia and Ukraine Conflict
- D. Hard News Vs Soft News
- E. Sting operations

वेळ: २ ½ तास

गुण: ७५

प्र. १ खालील बातमी सुमारे 250-300 शब्दांमध्ये बातमीच्या उलटा त्रिकोणाच्या स्वरूपात लिहा. या बातमीला योग्य मथळा द्या. 15 गुण

प्रसिद्ध दिग्दर्शक संदीप रेड्डी वांगाचा बहुचर्चित असा अॅनिमल नावाचा चित्रपट येत्या डिसेंबरच्या १ तारखेला प्रदर्शित होणार आहे. अशात दिग्दर्शक वांगाच्या त्या प्रतिक्रियेने नेटकऱ्यांचे लक्ष वेधून घेतले आहे. तो काय म्हणाला हे आपण जाणून घेणार आहोत. अॅनिमलच्या प्रमोशनच्या निमित्तानं सध्या या चित्रपटाची टीम वेगवेगळ्या शहरांमध्ये जात आहे. बऱ्याच जणांना या तुलेननं वाईट वाटलं असून त्यांनी दिग्दर्शक वांगाला प्रतिप्रश्न विचारत रणबीरला ट्रोल केले आहे. अनेकांनी दिग्दर्शकांनी त्यांची प्रतिक्रिया दिली पण त्यामुळे बिचाऱ्या रणबीरला नेटकऱ्यांच्या प्रतिक्रियेचा सामना करावा लागत आहे असे म्हटले आहे. कबीर सिंग, अर्जून रेड्डी या चित्रपटांतून लोकप्रियता मिळवणाऱ्या दिग्दर्शक वांगा यांच्या अॅनिमल या चित्रपटाची गेल्या काही दिवसांपासून मोठ्या प्रमाणावर चर्चा होताना दिसत आहे. त्या प्रमोशनच्या इव्हेंटमध्ये वांगानं म्हटलं आहे की, रणबीर हा चांगला अभिनेता आहे. तो गुणवत्तेनं परिपूर्ण असलेला अभिनेता आहे. तो जगातील कित्येक कलाकारांच्या अभिनयाचं मिश्रण आहे. मला माहिती आहे त्याची कुणाशी तुलना करता येणार नाही. पण तरीही मला रॉबर्ट डी निरो, अल पचिनो आणि कमल हासन या अभिनेत्यांच्या अभिनयाचे वेगळे मिश्रण रणबीरच्या अभिनयामध्ये दिसून येते. या अभिनेत्याला कोणत्याही प्रकारचे चॅलेंज नाही. अशा शब्दांत वांगानं प्रतिक्रिया दिली असून ज्याची चर्चा आहे. अशाच एका प्रमोशनच्या निमित्तानं बोलत असताना दिग्दर्शकांनी म्हटलं आहे की, रणबीर कपूर हा प्रसिद्ध अभिनेता रॉबर्ट डी निरो, अल पचिनो आणि कमल हासन यांच्या अभिनयाचे उत्तम मिश्रण आहे. ही प्रतिक्रिया जेव्हा सोशल मीडियातून समोर आली त्यावेळी मात्र अनेकांनी त्यावर वेगवेगळ्या कमेंट केल्या आहेत. काहींनी रणबीरची तुलना ज्या महान कलाकारांशी केली त्यातील नेमक्या कोणत्या भूमिकेशी त्याचे साधर्म्य आहे असे प्रश्न विचारले आहेत. मात्र त्यावरून सध्या वेगवेगळ्या चर्चेला उधाण आले आहे. एकीकडे अॅनिमलवरच्या त्या सीनवर चोरीचा आरोप असताना दुसरीकडे या चित्रपटाच्या दिग्दर्शकानं रणबीरचा ज्या अभिनेत्यांसोबत तुलना केली आहे त्यामुळे रणबीरला ट्रोल व्हावं लागलं आहे. रश्मिका मंदाना, अनिल कपूर, बॉबी देओल आणि रणबीर कपूर यांच्या प्रमुख भूमिका असणाऱ्या या चित्रपटाचा ट्रेलर काल प्रदर्शित झाला. त्याला आतापर्यंत नेटकऱ्यांकडून मिळालेला प्रतिसाद तुफान होता. त्यावर आलेल्या प्रतिक्रियांमुळे या चित्रपटाला मिळणारा प्रतिसादही जबरदस्त असणार अशी चर्चा रंगली आहे.

प्र. २ अ डिजिटल बातम्या आणि सोशल मीडियाच्या युगात बातम्यांच्या अचूकतेशी तडजोड केली जाते.

तुम्ही या विधानाशी सहमत आहात का? तुमचे उत्तर योग्य उदाहरणांसह स्पष्ट करा. (8 गुण)

प्र. २ ब बातमी म्हणजे काय? लोकशाही घडवण्यासाठी बातम्यांचे महत्त्व स्पष्ट करा. (7 गुण)

(किंवा)

२क) भारतात क्रीडा पत्रकारितेचे महत्त्व कमी झाले आहे या मताशी तुम्ही सहमत आहात की असहमत? (8 गुण)

२ड) शोध पत्रकारिता करत असताना, पत्रकाराला कोणत्या धोक्यांची जाणीव असणे आवश्यक आहे?

(7 गुण)

३अ) सोशल मीडिया हे वृत्तसंकलनाचे नवीन साधन बनले आहे, त्याचे फायदे-तोटे उदाहरणांसह स्पष्ट करा? (8 गुण)

३ब) आपत्ति आणि मृत्युची बातमी देताना संवेदनशीलता आवश्यक असते, या विधानाचे समर्थन करा. (7 गुण)

(किंवा)

३क) प्रसारण पत्रकारितेमुळे छापील पत्रकारितेचे महत्त्व कमी झाले आहे या मताशी तुम्ही सहमत आहात की असहमत? (8 गुण)

३ड) बातमी लिहिण्याची प्रक्रिया स्पष्ट करा. (7 गुण)

४अ) बातम्यांचे 'स्रोत' आणि बातम्यांचे 'बीट' यांमध्ये काय फरक आहे? बीट रिपोर्टरवर थोडक्यात माहिती लिहा. (8 गुण)

ब) वृत्तमाध्यमांमध्ये पर्यावरण आणि इतर सामाजिक समस्यांच्या बातम्यांना अधिक महत्त्व मिळायला हवे यावर तुमचे मत काय आहे? (7 गुण)

(किंवा)

क) एक आदर्श मुलाखत ही संवाद आणि एकपात्री संवाद यांच्यातील मध्यमार्ग असल्याचे म्हटले जाते. मुलाखत घेताना पत्रकार कशा प्रकारे याची यशस्वीपणे वाटाघाटी कशी करू शकतो यावर चर्चा करा. (8 गुण)

ड) पत्रकार हे माहितीचे द्वारपाल असतात, या मताशी तुम्ही सहमत आहात का? गेटकीपिंग माहितीच्या मुक्त प्रवाहात अडथळा आणते का? (7 गुण)

५. टिपा लिहा (15 गुण)

१. मनोरंजन क्षेत्रातील पत्रकारिता
२. बातम्यांचे स्रोत
३. रशिया आणि युक्रेन संघर्ष
४. हार्ड न्यूज विरुद्ध सॉफ्ट न्यूज
५. स्टिंग ऑपरेशन
